

Одеська національна академія харчових технологій

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Ф.А. Трішин

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова (за професіональним спрямуванням)

Галузь знань	16 Хімічна та біоінженерія 18 Виробництво та технології 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	162 Біотехнологія та біоінженерія 181 Харчові технології 183 Технології захисту навколишнього середовища 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Ступінь	бакалавр
Факультет	Нафти, газу та екології Технології зерна і зернового бізнесу Інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу Технології вина та туристичного бізнесу Технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу

Кафедра Українознавства та лінгводидактики

1. Опис навчальної дисципліни
 «Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань (шифр та найменування) 16 Хімічна та біоінженерія 18 Виробництво та технології 20 Аграрні науки та продовольство	Обов'язкова	
Модуль 1	Спеціальність (код та найменування) 62 Біотехнологія та біоінженерія 181 Харчові технології 183 Технології захисту навколишнього середовища 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		2	2
Індивідуальне науково-дослідне завдання – (реферат, РГЗ)		Семестр	
Загальна кількість годин 90		1	1
Тижневих годин для денної форми навчання аудиторних самостійної роботи	Ступінь бакалавр	Лекції	
		18год.	4год.
		Практичні (семінарські)	
		12год.	2год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		30год.	84год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		22год.	40год.
		Курсовий проект (робота)	
		год.	год.
Вид контролю:			
залік	залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48,9%; 51,1%
 для заочної форми навчання – 8,9%; 91,1%

2. Заплановані результати навчання

Мета дисципліни полягає у ознайомленні студентів з нормами сучасної української мови у професійному спілкуванні, підвищенні загальної та мовної культури майбутніх спеціалістів харчової промисловості, формуванні практичних навичок професійного усного й писемного спілкування, а також виховувати культуру мовлення студентів як носіїв української мови.

Завдання дисципліни – допомогти студентам опанувати лексичні, орфоепічні, граматичні й стилістичні норми сучасної української мови, сформувати базовий рівень володіння професійною мовою для засвоєння матеріалу галузевих дисциплін, а також навчити їх основ наукової роботи та ведення ділової документації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: етапи розвитку української літературної мови, становлення фахової термінології; державний стандарт на оформлення ділових документів та вимоги до композиції наукових робіт; основні мовні засоби й прийоми нормування наукових текстів і ділової документації.

вміти: володіти нормами літературної мови; користуватися всіма її засобами незалежно від умов спілкування, мети й змісту мовлення; користуватися фаховими монографічними, навчальними та довідковими виданнями, різними видами словників; складати різні ділові документи.

3. Зміст навчального матеріалу дисципліни

Змістовий модуль 1. Культура фахового мовлення. Лексичний аспект сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

Тема 1. Роль мови у професійній діяльності людини.

Тема 2. Особливості усного та писемного ділового спілкування.

Тема 3. Лексичні засоби в текстах ділового стилю та вживання слів іншомовного походження у фаховій літературі.

Змістовий модуль 2. Нормативність і правильність фахового мовлення. Складання професійних документів.

Тема 1. Словотвірні норми як основа мовної стабільності та мовного розвитку.

Тема 2. Вимоги до вибору граматичних форм слова в діловому мовленні (іменні частини мови, дієслово, прислівник, службові частини мови).

Тема 3. Особливості синтаксису ділових текстів.

Тема 4. Аналіз документації, пов'язаної з фаховою діяльністю.

4 Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
л		п	л а б	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Культура фахового мовлення. Лексичний аспект сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.												
Тема 1. Роль мови у професійній діяльності людини.	14	2	2	-	3	7	15	-	1	-	10	20
Тема 2. Особливості усного та писемного	14	3	2	-	3	6	14	1	-	-	-	-

ділового спілкування.												
Тема 3. Лексичні засоби в текстах ділового стилю та вживання слів іншомовного походження у фаховій літературі.	17	4	2	-	5	10	29	1	1	-	10	21
Разом за змістовим модулем 1	49	9	6	-	11	23	58	2	2	-	20	41
Змістовий модуль 2. Нормативність і правильність фахового мовлення.Складання професійних документів.												
Тема 1. Словотвірні норми як основа мовної стабільності та мовного розвитку.	11	2	1	-	3,5	5	15	-	-	-	-	-
Тема 2. Вимоги до вибору граматичних форм слова в діловому мовленні (іменні частини мови, дієслово, прислівник, службові частини мови).	11	2	2	-	3,5	5	15	1	1	-	10	20
Тема 3. Особливості синтаксису ділових текстів.	11	2	1	-	2	7	15	-	-	-	-	-
Тема 4. Аналіз документації, пов'язаної з фаховою діяльністю.	12	3	2	-	2	6	17	1	1	-	10	21
Разом за змістовим модулем 2	45	9	6	-	11	23	62	2	2	-	20	41
Усього годин	90	18	12	-	22	46	90	4	2	-	40	82

5. Теми практичних або семінарських, або лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Модуль1. Тема1. Роль мови у професійній діяльності людини.	2	-
2	Модуль1. Тема2. Особливості усного та писемного ділового спілкування.	2	-
3	Модуль1. Тема3. Лексичні засоби в текстах ділового стилю та вживання слів іншомовного походження у фаховій літературі.	2	2
4	Модуль2. Тема1. Словотвірні норми як основа мовної	2	-

	стабільності та мовного розвитку.		
5	Модуль2. Тема2. Вимоги до вибору граматичних форм слова в діловому мовленні (іменні частини мови, дієслово, прислівник, службові частини мови).	2	-
6	Модуль2. Тема3. Особливості синтаксису ділових текстів.	1	-
7	Модуль2. Тема4. Аналіз документації, пов'язаної з фаховою діяльністю.	1	2
	Всього	12	4

6. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	8	10
2	Підготовка до лабораторних та практичних занять	8	16
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	8	18
4	Виконання індивідуальних навчальних завдань	12	40
Разом з дисципліни		30	84

7. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва індивідуального завдання
1.	Реферат
2.	Виконання контрольних робіт

Завдання контрольної роботи повинно включати в себе:

- Індивідуальні завдання з конкретних розділів (тем) курсу у вигляді: задач, узагальнювальних завдань, тем рефератів тощо.
- Завдання у вигляді узагальнених запитань за темами лекційного матеріалу, на які студент дає письмові відповіді, що не повторюють формулювання з лекції.

8. Методи контролю

№ п/п	Види роботи	Кількість балів
1.	Контрольна робота	20
2.	Тестування	30

3.	Самостійна робота	15
4.	Підсумковий колоквиум	10
5.	Індивідуальна робота	15
6.	Практична робота	10

8.1 Питання для проведення вхідного контролю знань студентів

Забезпечуючі дисципліна	Перелік питань
Початковий курс української мови (за професійним спрямуванням).	<p>Стильові різновиди української мови. Класифікація ділової документації. Правопис прізвищ, імен та по батькові. Складні випадки відмінювання прізвищ. Терміни та їх місце в діловому мовленні. Терміни ринкової, торговельно-комерційної діяльності. Граматична форма ділових документів. Логічна послідовність документів. Синтаксичні особливості ділових паперів. Синтаксичні структури у діловому мовленні.</p>

8.2 Питання для проведення підсумкового контролю знань студентів

Забезпечуючі дисципліна	Перелік питань
Початковий курс української мови (за професійним спрямуванням).	<p>Стильові жанрові різновиди української мови. Вербальні та невербальні види спілкування, науково-професійне та ділове спілкування. Співвідношення наукового та офіційно-ділового стилів у мові професійного спілкування. Складні випадки написання та відмінювання прізвищ. Терміни та їх місце в діловому мовленні. Терміни харчової, ринкової, обліково-аудиторської та торговельно-комерційної діяльності. Прийоми нормування наукових текстів і ділової документації. Призначення та класифікація наукових праць та ділових паперів.. Синтаксичні особливості ділових паперів. Синтаксичні структури у діловому мовленні.</p>

9. Методи навчання

У цьому розділі необхідно представити методи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Імітаційні методи:

ігрові – метод інсценування, ділові ігри, ігрове проектування, кейс-гра, “мозкова атака” тощо; *неігрові* – аналіз конкретної ситуації (розв’язання ситуаційних завдань – метод аналізу; розбір інцидентів (явищ) – метод інцидентів; розбір конфліктів – метод конфліктів; метод “лабіринту дій”; метод “послідовних ситуацій”; метод “круглого столу”) тощо.

10. Схема нарахування балів студентів

Оцінні бали рейтингового контролю знань студентів

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
	min д/з	max д/з	денна			заочна		
			Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, одиниць	Сумарні бали	
		min		max	min		max	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. “Культура фахового мовлення. Лексичний аспект сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.” (назва)								
Робота на лекціях	0,5	1	-	4	5	4	1	2
Виконання лабораторних робіт	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичних / семінарських заняттях	0,3	0,5	30	5	10	6	2	3
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1	0,5	-	0,5	1	-	1,5	4
Підготовка до самостійних / практичних занять	0,5	1	-	0,5	1	-	5,0	7
Модульний контроль у поточному семестрі	2,5	4	-	2,0	3	-	2,5	4
Оцінка за змістовий модуль 1	-	-	-	12	20	-	12	20
Змістовий модуль 2. “Нормативність і правильність фахового мовлення. Складання професійних документів.” (назва)								
Робота на лекціях								
Виконання лабораторних робіт	0,5	0,5	-	8	10	10	6	5
Робота на практичних / семінарських заняттях	0,3	0,5	60	10	20	10	6	10

Опрацювання тем, не винесених на лекції	2,5	5	-	2,5	5	-	7,5	10
Підготовка до самостійних / практичних занять	13	20	-	13	20	-	14	30
Модульний контроль у поточному семестрі	2,5	5	-	2,5	5	-	2,5	5
Оцінка за змістовий модуль 2				36	60		36	60
Залік	12	20		12	20		12	20
Разом з дисципліни				60...100			60...100	

Примітка: бали «за творчі здобутки» не враховують в оцінку за ЗМ.

11.Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Науково-методичне забезпечення навчального процесу включає: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін та інших видів практик; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ); контрольні завдання до всіх видів занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю знань; методичні матеріали з питань самостійного опрацювання фахової літератури, виконання ІНДЗ, курсових і дипломних робіт. Опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, перелік демонстраційних навчально-методичних матеріалів, технічних засобів навчання, в тому числі лабораторного обладнання й устаткування, аудіовізуальних засобів навчання, програмного забезпечення, навчальних моделей, необхідних для вивчення курсу.

12. Рекомендована література

Базова

1. Глушик С. В. Сучасні ділові папери : навч. посібник / С. В. Глушик, О. В. Дияк, С. В. Шевчук. – Київ : Арій, 2009.
2. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення : навч. посібник / Т. Б. Гриценко. – Вінниця : Нова книга, 2003.
3. Культура фахового мовлення : Навч. посібник / за ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2005.
4. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування : навч. посібник / З. Мацюк, Н. Станкевич. – Київ : Каравела, 2008.
5. Мацько Л. І. Культура фахової мови : навч. посібник / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець – Київ : ВЦ «Академія», 2007.
6. Михайлюк В. О. Українська мова професійного спілкування : навч. посібник / В. О. Михайлюк – Київ : ВД «Професіонал», 2005.
7. Проблеми української термінології / Вісник Нац. університету «Львівська політехніка» – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. – No 503
8. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посібник / О. М. Семенов. – Київ : «Академвидав», 2010.
9. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. – Київ : Наук. думка, 2012.

10. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців : навч. посібник / С. В. Шевчук. – Київ : Арій, 2008.

Допоміжна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – Київ : ВЦ «Академія», 2004.
2. Бондаренко В. В. Переклад науково-технічної літератури / В. В. Бондаренко, В. В. Дубічинський, В. М. Кухаренко. – Харків, 2001.
3. Волкотруб Г. Й. Стилїстика ділової мови / Г. Й. Волкотруб. – Київ : МАУП, 2002.
4. Дяков А. С. Основи термінотворення / А. С. Дяков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2000.
5. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2004.
6. Мацько Л. І. Стилїстика ділового мовлення та редагування ділових документів : навч. посібник для дистанц. навчання / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець, О. В. Солдаткіна. – Київ : Ун-т «Україна», 2004.
7. Мацько Л. І. Риторика : навч. посібник / Л. І. Мацько, О. М. Мацько. – Київ : Вища школа, 2003.
8. Мацько Л. І. Стилїстика української мови : підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. – Київ : Вища школа, 2003.
9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : навч. посібник / Я. Радевич-Винницький. – Київ : Знання, 2006.
10. Сагач Г. М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації : навч. посібник / Г. М. Сагач. – Київ : Зоря, 2003.
11. Сербенська О. Культура усного мовлення : практикум : навч. посібник / О. Сербенська. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004.
12. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч.-метод. посібник / Ю. П. Сурмін. – Київ : НАДУ, 2008.
13. Українська мова : Енциклопедія. – Київ : Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004.
14. Хміль Ф. І. Ділове спілкування : навч. посібник / Ф. І. Хміль. – Київ : «Академвидав», 2004.

Словники

1. Вирган І. О. Російсько-український словник сталих виразів / І. О. Вирган, М. М. Пилинський. – Харків : Прапор, 2002.
2. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови / С. Караванський. – Київ : Вид-во «Українська книга», 2004.
3. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики / С. Караванський. – Львів : БаК, 2006.
4. Лучик А. А. Російсько-український та українсько-російський словник еквівалентів слова / А. А. Лучик. – Київ : Довіра, 2004.
5. Російсько-український словник / НАН України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні / [І. О.

- Анніна, Г. Н. Горюшина, І. С. Гнатюк та ін.]; за ред. В. В. Жайворонка. – Київ : Абрис, 2003.
6. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. – Київ : Знання, 2006.
7. Сучасний словник-мінімум іншомовних слів. – Київ : Довіра, 2008.
8. Український орфографічний словник : Близько 174 тис. слів / за ред. В. Г. Складенка. – Київ : Довіра, 2009.
9. Шевчук С. В. Російсько-український словник ділового мовлення / С. В. Шевчук. – К.: Вища школа, 2008.

13. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНУМГ [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://eprints.kname.edu.ua>
2. www.ukrbook.net/DSTU_pabl.htm
3. www.mova.info
4. www.novamova.com.ua
5. www.pereklad.kiev.ua
6. www.pravopys.net 7. www.rozum.org.ua

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____

Завідувач кафедри _____

(прізвище та ініціали)
20__ року

_____
(підпис)
“ ____ ”
_____